

รายงานการรับคณะ Universiti Teknologi MARA
ณ โครงการพัฒนาออยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2563

1. ข้อมูลคณะ

ที่มาและความสำคัญ	- สถาบัน Accounting Research Institute ภายใต้ Universiti Teknologi MARA ประเทศมาเลเซีย ได้จัดการศึกษาดูงานในประเทศไทย โดยมีความร่วมมือกับ Universitas Riau และ Universitas Mercu Buana ประเทศอินโดนีเซีย - คณะติดต่อผ่านเข้ามาทางอีเมล KLC โดยได้รับอีเมล KLC มาจาก ผศ.ดร. อัญญิฐา ดิษฐานนท์ อาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - คณะมาเป็นครั้งแรก
วัตถุประสงค์	คณะสนใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา การพัฒนา และการดำเนินงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และโครงการพัฒนาออยตุง โดยเน้นทางด้านนวัตกรรมทางสังคม (Social Innovation)
ระดับ	- ระดับความสำคัญคณะ 3 คะแนน (หน่วยงานมีศักยภาพเป็น Partner ในอนาคต) - ระดับเนื้อหา 2 คะแนน (ศึกษาดูงานด้านงานพัฒนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้) - คะแนนรวม 5 คะแนน
องค์ประกอบ	- อาจารย์และนักศึกษาปริญญาเอกจาก Universiti Teknologi MARA ประเทศมาเลเซีย 8 ท่าน - อาจารย์จาก Universitas Riau ประเทศอินโดนีเซีย 1 ท่าน - อาจารย์จาก Universitas Mercu Buana ประเทศอินโดนีเซีย 2 ท่าน - Dr. Khalid Abdul Wahid อาจารย์จาก Universiti Teknologi MARA ประเทศมาเลเซีย เป็นผู้ประสานงานของคณะ
เจ้าหน้าที่รับคณะ	- ผู้บรรยายหลัก คุณอรุณี คงสันทัด - ผู้ประสานงานของมูลนิธิฯ คุณณัฐชา โลหะยืนยงสุข - ผู้สนับสนุนการรับคณะ คุณอรุณิศา เฉลิมช่วง
แหล่งสนับสนุน	คณะออกค่าใช้จ่ายเองบางส่วน รหัสคณะ 912-063-022 และ 916-263-101 งบประมาณโครงการจัดหลักสูตรศึกษาดูงานเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการพัฒนา

งบประมาณ	ตามตำราแม่ฟ้าหลวง สนับสนุนงบประมาณบางส่วน
ประเด็นสำคัญ	ประเด็นถาม-ตอบ การฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับโครงการพัฒนาตอยตุงฯ ถาม : อะไรเป็นความท้าทายของการส่งผ่านความรู้ทักษะให้กับชาวบ้าน - ในการสร้างอาชีพให้ชาวบ้านนั้น เราจะพัฒนาต่อยอดจากทักษะที่ชาวบ้านมีอยู่แล้ว ไม่ได้นำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาทั้งหมด เพราะชาวบ้านยังไม่คุ้นเคยจึงต้องเลือกนำเครื่องมือที่เหมาะสมกับคนทำงานมาใช้ก่อน ถาม : เงินทุนหรือเงินกู้ที่โครงการได้ นำไปลงทุนกับส่วนงานไหนเป็นพิเศษหรือไม่ ใครเป็นคนรับผิดชอบในการชำระหนี้ - เราได้เงินลงทุนตั้งต้นจาก 6 หน่วยงาน และเงินกู้จาก JICA เพื่อดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจภายใต้ชื่อบริษัท นวัตกรรม จำกัด และสามารถชำระหนี้คืนทั้งหมดได้ในปี พ.ศ. 2544 ถาม : ความหมายของคำว่า “ตอยตุง” คืออะไร - ตอย หมายถึง ภูเขา และตุง หมายถึง ธงยาวที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนี้ ถาม : โครงการมีวิธีการจัดแบ่งงานและอาชีพให้แต่ละชนเผ่าอย่างไร ชนเผ่านี้ทำเฉพาะงานนี้เท่านั้นหรือไม่ - ทางโครงการไม่ได้มีการแบ่งอาชีพหรือกำหนดว่าชนเผ่าไหนต้องทำงานอะไร ให้ทำตามความชอบและความถนัดของแต่ละคน ทุกชนเผ่าทำงานร่วมกัน อย่างไรก็ตามแต่ละชนเผ่าก็มีความถนัดที่แตกต่างกัน เช่น ชาวไทใหญ่ถนัดการทอผ้าและปักผ้า ก็จะมาทำงานในโรงงานทอผ้าเป็นส่วนใหญ่ ถาม : โครงการมีการส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะอาชีพให้กับคนรุ่นใหม่อย่างไร - เนื่องจากในพื้นที่โครงการฯ มีคนหลายรุ่นหลายวัยอาศัยอยู่ร่วมกัน ทางโครงการก็พยายามสร้างงานสร้างอาชีพให้เหมาะสมกับคนทุกวัย เพื่อให้ทุกคนมีรายได้ เช่น โรงงานทอผ้า จะเห็นได้ว่ามีคนทุกวัย ตั้งแต่คนรุ่นลูก รุ่นพ่อแม่ และรุ่นยายทำงานอยู่ร่วมกัน โรงงานเซรามิก พนักงานส่วนใหญ่จะเป็นคนรุ่นใหม่ ถาม : ทำไมคนในพื้นที่จึงไม่เข้าเมืองไปทำงาน - บางคนก็ออกไปทำงานนอกพื้นที่ แต่บางคนก็ทำงานในพื้นที่เพื่อดูแลพ่อแม่

	ถาม : การศึกษาของเด็กในพื้นที่เป็นอย่างไร - ในพื้นที่โครงการฯ มีโรงเรียนทั้งหมด 8 โรงเรียน และเรามีโรงเรียนต้นแบบที่นำหลักสูตร Montessori เข้ามาใช้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้นักเรียน โดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ถาม : ทำไมจึงเลือกใช้ระบบการสอนแบบ Montessori - เราเลือก Montessori เพราะตรงกับหลักการพัฒนาของมูลนิธิฯ ในการให้คนเป็นศูนย์กลาง เราไม่ต้องการสร้างกรอบการเรียนรู้ให้กับเด็กเหมือนกับระบบการศึกษามาตรฐาน อยากให้เขาได้แสดงความสามารถออกมาได้เต็มศักยภาพจึงได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้าน Montessori มาช่วยพัฒนาหลักสูตร ถาม : ชาวบ้านมีความขัดแย้งกับผู้นำหรือไม่ - ไม่มี เพราะ ตั้งแต่เริ่มโครงการ ชาวบ้านและผู้นำได้ร่วมกันตั้งกฎกติกาของชุมชนที่ทุกคนเห็นชอบปฏิบัติร่วมกัน ถาม : แต่ละชนเผ่า แต่ละหมู่บ้านมีผู้นำของตนเองใช่หรือไม่ - ใช่ มีผู้นำทางธรรมชาติและจิตวิญญาณ เนื่องจากชนเผ่าที่นี้นับถือบรรพบุรุษ ถาม : มีคนในพื้นที่เข้ามาทำงานในตำแหน่งผู้จัดการหรือไม่ - มี เราพยายามสนับสนุนให้คนในพื้นที่ทำงานในตำแหน่งที่สูงขึ้นและเป็นผู้นำของดอยตุงรุ่นต่อไป ถาม : คนรุ่นใหม่ออกไปเรียนในเมืองบ้างหรือไม่ - ผู้ปกครองบางคนส่งลูกหลานออกไปเรียนในเมือง แต่บางคนก็ส่งให้เรียนในโรงเรียนในพื้นที่ ถาม : โครงการทำอะไรถึงจะมั่นใจได้ว่าคนรุ่นใหม่จะกลับมาทำงานในพื้นที่ - ชนเผ่ามีประเพณีที่ลูกหลานจะต้องกลับบ้านมาดูแลพ่อแม่ จึงเป็นเหตุให้คนรุ่นใหม่ก็ยังกลับมา นอกจากนี้ยังมีการสร้างอาชีพใหม่ๆ เพื่อดึงดูดคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ และปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ ความรักในถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเองด้วย ถาม : ในปัจจุบัน ชาวบ้านได้รับสัญชาติไทยหรือยัง - กว่า 80% ของคนบนดอยตุงถือสัญชาติไทย
--	---

	ถาม : อะไรทำให้สินค้าของดอยตุงแตกต่างกับสินค้าของบริษัทเอกชนอื่นๆ ในตลาด - สินค้าของเราเป็นสินค้า Hand-made เราพยายามทำให้สินค้าของเราเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้สีย้อมธรรมชาติ และสินค้าของเรายังเป็นเครื่องมือในการดำเนินโครงการพัฒนาที่ดอยตุง สร้างงานสร้างอาชีพและทำให้คุณภาพชีวิตของชาวบ้านดีขึ้น ถาม : แต่ละชนเผ่ามีวิธีการอนุรักษ์วิถีชีวิตและเอกลักษณ์ของตนเองอย่างไร - ทุกคนเผ่าเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของตนเผ่าตนเองอยู่แล้วทางโครงการก็ส่งเสริมและสนับสนุนให้พวกเขาแสดงเอกลักษณ์เฉพาะของตนเองออกมา ไม่ปิดกั้นหรือบังคับพวกเขาให้ทำตามรูปแบบของชนเผ่าใดชนเผ่าหนึ่ง ถาม : ที่นี่มีความขัดแย้งระหว่างชนเผ่าหรือไม่ (ที่ประเทศอินโดนีเซีย หลายชนเผ่ามีความขัดแย้งกันอยู่เสมอๆ) - (คุณอรรณญา) ไม่มี ทุกคนเผ่าอยู่ด้วยกันอย่างรักใคร่กลมเกลียว ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดก็สามารถอยู่ร่วมกันได้ ถาม : อะไรที่ทำให้คนที่สามารถอยู่รวมกันได้อย่างสันติ - (คุณอรรณญา) พวกเราคิดว่าเราคือคนไทยเหมือนกัน ไม่ว่าเราจะอยู่ในพื้นที่อยู่แล้วหรือจะมาจากฝั่งพม่า นอกจากนี้การที่โครงการเข้ามา พวกเราได้มีโอกาสสิทธิ การเข้าถึงการศึกษาและสาธารณสุขเท่าเทียมกับที่คนไทยได้รับ จึงทำให้พวกเรารู้สึกว่าพวกเราก็คือคนไทย ถาม : โครงการสร้างบ้านให้กับชาวบ้านหรือไม่ หรือว่าชาวบ้านสร้างบ้านกันเอง - (คุณอรรณญา) โครงการจัดสรรที่ดินสำหรับที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินร่วมกับหน่วยงานราชการและชาวบ้าน และชาวบ้านสร้างบ้านกันเอง ถาม : นอกจาก Japan Airlines ทำไมไม่ส่งกาแฟดอยตุงออกไปขายนอกประเทศหรือเปิดร้าน Café DoiTung ที่ประเทศมาเลเซียบ้าง เหมือนกับร้านกาแฟอาเมซอน - เราเน้นขายสินค้าที่มีคุณภาพสูงใน Niche Market และกำลังผลิตของเรายังไม่เพียงพอที่จะส่งออก
--	--

	ถาม : กำลังการผลิตในปัจจุบันเพียงพอต่อความต้องการตลาดหรือไม่ - ตอนนี้เพียงพอ แต่เราก็พยายามพัฒนากำลังผลิตของเราเรื่อยๆ ประเด็นถาม-ตอบ นวัตกรรมและแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจ ถาม : หลังจากที่ชาวบ้านเลิกปลูกฝิ่น พ่อค้าฝิ่นหายไปไหน - เนื่องจากพ่อค้าฝิ่นไม่ใช่คนในพื้นที่ พ่อชาวบ้านไม่มีฝิ่นไปขาย พ่อค้าก็ไม่เข้ามาในพื้นที่ จำนวนฝิ่นก็ค่อยๆ ลดลง ถาม : พ่อค้าฝิ่นมาจากประเทศอะไร - ในอดีตมาจากฝั่งประเทศเมียนมา ถาม : ทางโครงการนำต้นแมคคาเดเมียมาจากไหน - สายพันธุ์แมคคาเดเมียที่นำมาปลูกที่ดอยตุง ได้มาจาก 3 แหล่ง คือ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเชียงราย (วาวี) ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ (แม่จอนหลวง) และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูง จ.เลย ถาม : ชาวบ้านต่อต้านการมาทำงานปลูกป่ากับโครงการหรือไม่ - ไม่ต่อต้าน เพราะ ค่าแรงที่ได้รับจากโครงการสูงกว่ารายได้จากการปลูกฝิ่น ถาม : แมคคาเดเมียสามารถเก็บเกี่ยวได้ช่วงไหนบ้าง - ตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนพฤศจิกายน ถาม : ปุ๋ยที่ใช้ในแปลงปลูกแมคคาเดเมียมาจากไหน - เรานำเปลือกแมคคาเดเมียที่เหลือมาหมักเป็นปุ๋ยใช้เอง และใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณที่เหมาะสมปลอดภัยไม่ตกค้าง ถาม : มีผู้เชี่ยวชาญมาช่วยพัฒนาพันธุ์หรือไม่ - มีผู้เชี่ยวชาญจากประเทศออสเตรเลียมาช่วยเรื่องแมคคาเดเมีย และผู้เชี่ยวชาญจากประเทศญี่ปุ่นมาช่วยเรื่องกาแฟ ถาม : ส่วนประกอบของแมคคาเดเมียสามารถนำไปผลิตอะไรได้อีกบ้าง - กะลาแมคคาเดเมียเอาไปเผาได้เป็นพลังงานเชื้อเพลิง เกิดความร้อนไปใช้โรงงาน และนำไปเผากับเซรามิกเพื่อให้เกิดลวดลาย
--	--

	ถาม : ที่นี้มีน้ำผึ้งจากดอกคีนมัย (ที่ประเทศอินโดนีเซีย มีการปลูกคีนมัยเพื่อผลิตน้ำผึ้งโดยเฉพาะ) - ที่นี้ไม่มีต้นคีนมัยเหลืออยู่แล้ว เราผลิตแต่น้ำผึ้งจากดอกแมคคาเดเมีย ทางเราให้บริษัทภายนอกเอารังผึ้งมาวางให้ แต่เราต้องเช็คให้แน่ใจกับบริษัทว่าไม่มีน้ำผึ้งสวนอื่น/ป่าอื่นติดมาก่อนจะมาถึงที่เราเพื่อให้ได้น้ำผึ้งดอกแมคคา 100% ถาม : แมคคาเดเมียสามารถปลูกได้แต่เฉพาะพื้นที่หนาวใช่หรือไม่ - ต้องปลูกบนพื้นที่สูง อย่างน้อย 700 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล ถาม : พันธุ์แมคคาเดเมียที่ปลูกที่นี่ คือพันธุ์อะไร - ที่นี่ปลูกทั้งหมด 13 สายพันธุ์ ถาม : โรงงานแปรรูปแมคคาเดเมียเน้นใช้เครื่องจักรใช่หรือไม่ - โครงการยังพยายามเน้นการใช้แรงงานคนอยู่ เพื่อเน้นการจ้างงานคนในพื้นที่ แต่ก็มีเครื่องจักรเข้ามาช่วยบ้างในบางขั้นตอนของการผลิต ถาม : โรงงานแปรรูปแมคคาเดเมียของโครงการมีกี่โรงงาน - มีแค่ 1 โรงงาน ถาม : ทางโครงการมีข้อกังวลเกี่ยวกับการแข่งขันของตลาดแมคคาเดเมียในประเทศไทยหรือไม่ - ไม่กังวลเลย แมคคาเดเมียที่ปลูกในแต่ละพื้นที่ มีรสชาติและลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างกัน แมคคาเดเมียของที่นี่มีการควบคุมให้ได้คุณภาพ และโครงการของเราถือว่าเป็นมืออาชีพในสายนี้ นอกจากนี้ความต้องการของตลาดยังสูงอยู่ และเราเชื่อมั่นในคุณภาพของผลผลิตของเราซึ่งจะทำให้อยู่ในตลาดนี้ได้อย่างยั่งยืน ถาม : โครงการวางแผนจะปลูกพืชเศรษฐกิจอย่างอื่นอีกหรือไม่ - ตอนนี้เราทำวิจัยและทดลองปลูกวานิลลาอยู่ เพราะเป็นพืชที่ให้มูลค่าเพิ่มและปลูกได้ป่าได้ ถาม : โครงการหรือพ่อค้าคนกลางเป็นตัวเลือกที่ดีกว่าในการรับซื้อกาแฟ - โครงการให้ราคาที่สูงกว่า ถ้าเกษตรกรทำตามมาตรฐานด้านคุณภาพของเรา
--	---

	ถาม : ชาวบ้านนำปุ๋ยที่ใส่ต้นกาแฟมาจากไหน - ทางโครงการมีกองทุนให้ยืมปุ๋ยไปใช้ก่อน แล้วค่อยจ่ายคืนหลังจากขายกาแฟให้กับโครงการ ถาม : ชาวบ้านมีพื้นที่ทำกินกี่ไร่ต่อครอบครัว - 8-10 ไร่ต่อครอบครัว ประเด็นถาม-ตอบ ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ <u>โรงงานทอผ้า</u> ถาม : มีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการหมุนหลอดด้ายหรือไม่ - มีการนำเครื่องมอเตอร์เข้ามาใช้ แต่เราให้พนักงานเลือกใช้เองตามความถนัด ถาม : ด้ายที่นำมาทอเอามาจากไหน - เราซื้อมาจาก supplier ภายนอก และนำเข้าเส้นด้ายมาจากประเทศอินเดีย เพราะเป็นเส้นด้ายที่มีคุณภาพมากกว่า เราไม่สามารถผลิตเส้นด้ายเองได้ เช่น การผลิตฝ้ายต้องใช้น้ำในปริมาณมาก ดอยตุงไม่มีน้ำมากขนาดนั้นในพื้นที่ ถาม : เวลานั้นทอผ้านานๆ มีอาการปวดเมื่อยบ้างหรือไม่ - ไม่ค่อยมีอาการปวดเมื่อย ทางโครงการก็สนับสนุนให้พนักงานลุกขึ้นมาขยับตัวเล็กน้อยระหว่างการทำงาน ถาม : ลายผ้าที่ออกแบบเมื่อ 30 ปีที่แล้วกับปัจจุบันแตกต่างกันอย่างไร - สมัยก่อน เราจะทอได้แต่ลายพื้นๆ ลายชนเผ่า หรือลายง่ายๆ แต่ในปัจจุบันมีดีไซเนอร์เข้ามาออกแบบช่วยให้เราสามารถผลิตสินค้าตามที่ตลาดต้องการได้ ถาม : เวลาที่ดีไซเนอร์เข้ามาช่วยออกแบบ คนในพื้นที่ได้ร่วมใส่ไอเดียของตัวเองลงในลายผ้าหรือไม่ - ก็มีใส่ไอเดียของเราหรือลายผ้าของชนเผ่าร่วมลงไปด้วย <u>โรงงานกระดาษสา</u> ถาม : เราจะรู้ได้อย่างไรว่าทุกครั้งที่เราผสมสีเยื่อสา จะออกมาได้กระดาษเจดสีเดียวกัน - เราจะมีสูตรในการผสมสีอยู่
--	---

	ถาม : กระดาษสาไทยกับกระดาษสาญี่ปุ่นแตกต่างกันอย่างไร - กระดาษสาไทยจะใช้การตากแดดให้แห้งและมีผิวขรุขระกว่า กระดาษสาญี่ปุ่นจะนำไปตากบนเตาตากและมีผิวที่เรียบเนียนกว่า ถาม : ต้นปอสาใช้พันธุ์เดียวกับต้นหม่อนที่นำไปเลี้ยงตัวไหมหรือไม่ - เป็นพืชตระกูลเดียวกัน แต่เป็นคนละสายพันธุ์ ต้นปอสาไม่สามารถนำไปเลี้ยงตัวไหมได้ ถาม : เราทำลายลงในกระดาษสาอย่างไร - ใช้การสกรีนลายลงบนกระดาษ <u>โรงงานเซรามิก</u> ถาม : โครงการนำดินที่ปั้นเซรามิกมาจากที่ไหนบ้าง - เป็นดินมาจากหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงราย ลำปาง รวมถึงดินของดอยตุงเอง ซึ่งดินที่มาจากแต่ละที่จะมีสีและลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างกัน ถาม : ใครเป็นคนออกแบบสินค้าของ IKEA - ดีไซน์เนอร์ของเขามาเรียนรู้กับเราในพื้นที่ก่อน จึงออกแบบร่วมกันกับดีไซน์เนอร์ของเราที่เคยได้รับทุนของ IKEA ไปเรียนที่สวีเดนมา 6 เดือน และทางเราก็นำเอาแบบนั้นมาผลิต ถาม : สามารถหาซื้อเซรามิกได้ที่ไหนบ้าง - ร้านค้า DoiTung Lifestyle ทุกสาขา ถาม : กำลังผลิตของเซรามิกเพียงพอต่อความต้องการของตลาดหรือไม่ - เพียงพอ เนื่องจากเราผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า ถาม : กะลามะคาเดเมียนำมาใช้ในกระบวนการใดของการผลิตเซรามิก - ผสมในน้ำเคลือบสีซีเก้ นำเข้าไปเผาพร้อมกับเซรามิกเพื่อทำให้เกิดลวดลายและใช้เป็นเชื้อเพลิงในเตาเผา
--	---

	<u>โรงงานควักาแฟ</u> ถาม : ทำไมถึงเลือกปลูกกาแฟอาราบิก้า - เพราะ กาแฟอาราบิก้าเหมาะสมกับภูมิอากาศและภูมิประเทศของที่นี่ ซึ่งเป็นพื้นที่ภูเขา และพื้นที่ที่สามารถปลูกผืนได้ดี มักจะสามารถปลูกกาแฟอาราบิก้าได้ดีเช่นกัน ถาม : การที่กาแฟดอยตุงได้รับการขึ้นทะเบียน GI ถือว่าเป็นการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของโครงการใช่หรือไม่ - ใช่ เพราะ เป็นการแสดงถึงคุณภาพและมาตรฐานของกาแฟดอยตุง ซึ่งจะต้องปลูกบนพื้นที่ดอยตุง 800 เมตรเหนือระดับน้ำทะเลเท่านั้น ผู้ซื้อจะมั่นใจในคุณภาพของสินค้าของเรา กาแฟที่ปลูกในพื้นที่อื่นๆ ก็ไม่สามารถขายภายใต้แบรนด์ดอยตุงได้ ประเด็นถาม-ตอบ ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการพลังงานและสิ่งแวดล้อม ถาม : พืชทั้ง 4 ชนิด สามารถดูดซับสารเคมี โลหะหนักในน้ำได้หมดหรือไม่ - ได้เกือบทั้งหมด น้ำที่ผ่านการบำบัดได้รับการรับรองว่าผ่านเกณฑ์น้ำทิ้งทั้งหมด ถาม : น้ำที่บำบัดแล้วนำไปใช้ทำอะไรต่อ - นำไปรดต้นไม้ในพื้นที่ 52 ไร่ แต่เราจะไม่รดต้นไม้ที่รับประทานผล ถาม : มีโครงการจะบำบัดน้ำเพื่อนำกลับไปใช้บริโภคหรือไม่ - ตอนนี้อย่างไม่มี ถาม : พลังงานไฟฟ้าที่ได้จากแผง Solar Cell ตรงบ่อบำบัดนำไปใช้ที่ไหน - ใช้ในสำนักงานของศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการพลังงานและสิ่งแวดล้อม ถาม : ขนาดของ Solar Cell ที่ศูนย์ เพียงพอต่อความต้องการใช้ไฟฟ้าของโครงการหรือไม่ - เรายังมีการติดตั้ง Solar Cell ในอีกหลายจุด แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ เรายังคงต้องใช้พลังงานไฟฟ้าอยู่ เนื่องจากพลังงานจากแสงอาทิตย์เป็นแบบใช้ทันที ไม่ได้เก็บไว้ และสามารถผลิตได้ดีแค่ช่วงกลางวัน พลังงานทดแทนเป็น
--	--

	เพียง 8% ของพลังงานที่โครงการใช้ทั้งหมด ถาม : การแยกขยะใช้แรงงานคนหรือเครื่องจักร - ใช้แรงงานคนเท่านั้น เรามีการเทรนพนักงานของมูลนิธิให้แยกขยะให้ถูกต้องตั้งแต่ต้นทาง เพื่อสร้างจิตสำนึกและเราเชื่อว่าการที่จะให้ชุมชนทำตามเรานั้น เราต้องเริ่มจากตัวเราเองก่อน ถาม : พนักงานแยกขยะได้รับอุปกรณ์ป้องกันตนเองอะไรบ้าง - เราจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกัน เช่น หน้ากากอนามัย ถุงมือ ผ้ากันเปื้อน และจัดการตรวจสอบภาพประจำปีให้แก่พนักงาน ถาม : เปลี่ยนกะลาแมคคาเดเมียที่ใช้ดูดซับกลิ่นจากห้องล้างขยะบ่อยแค่ไหน - ไม่บ่อยมาก ตั้งแต่สร้างมายังไม่เคยเปลี่ยน ถาม : เหยื่อที่พาเข้าไปขายหรือทานเอง - ทั้ง 2 อย่าง ถาม : โครงการขายถุงพะเห็ดหรือไม่ - ไม่ได้ขาย เราขายเฉพาะเห็ดที่เราปลูก
ภาพประกอบ	 คณะฟังบรรยายเกี่ยวกับโครงการพัฒนาถอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บรรยายโดย คุณอรุณี คงสันทัต

คณะเยี่ยมชมบริษัท นวัตกรรม จำกัด และศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ

คณะถ่ายรูปหมู่ร่วมกับวิทยากร

Summary of Satisfaction Survey of Study Visit for Universiti Teknologi MARA

29 February 2020

Total Participants 11 persons

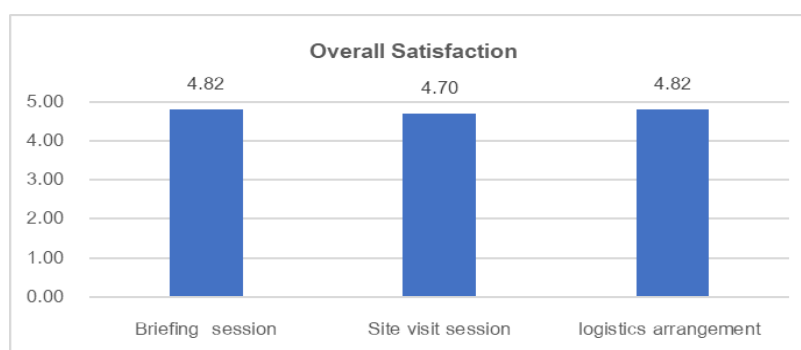
Responded 11 persons (100%)

Summary of Satisfaction

1. Expectation: 100% expectation meet

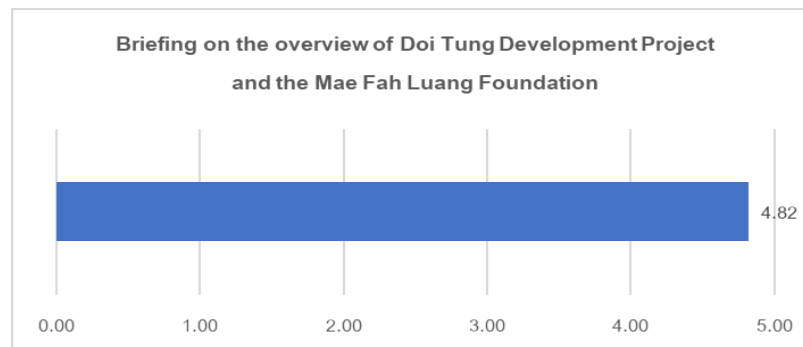
- All parts
- Every part of the study visit meets my expectation. We intended to study on the social innovation creation and development, so the goals are achieved.
- For plantation, arrangement of the crops, production and management of the product, coffee plants, macadamia, waste management, textile and mulberry factory.
- Parts of the flagship projects: Doi Tung Development Project; macadamia, paper and ceramic.
- Sawing and weaving/ mulberry and trash management centre.
- Social entrepreneurship initiatives.
- I am impressed with the commitment of the foundation to increases the income of the society as well as sustainable initiatives and recycle.

2. Overall Satisfaction

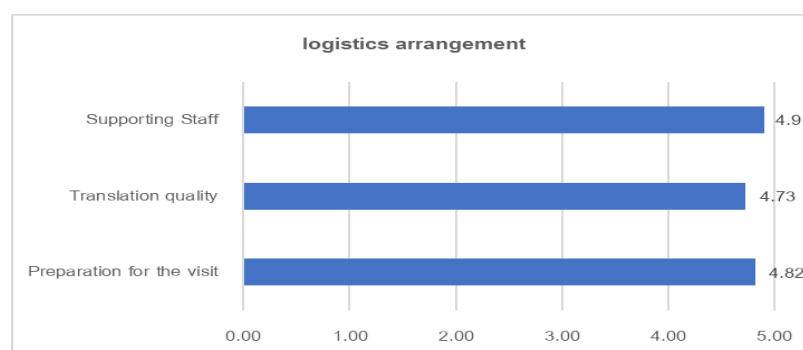
3. Briefing on the overview of Doi Tung Development Project and the Mae Fah Luang Foundation

4. Site visit (Average 4.70)

5. Logistic Arrangement (Average 4.82)

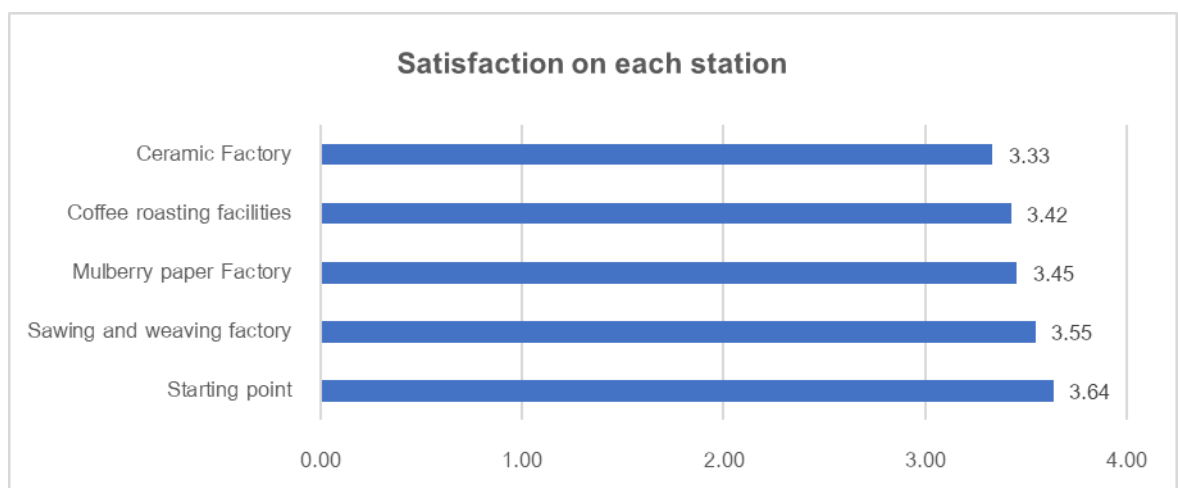
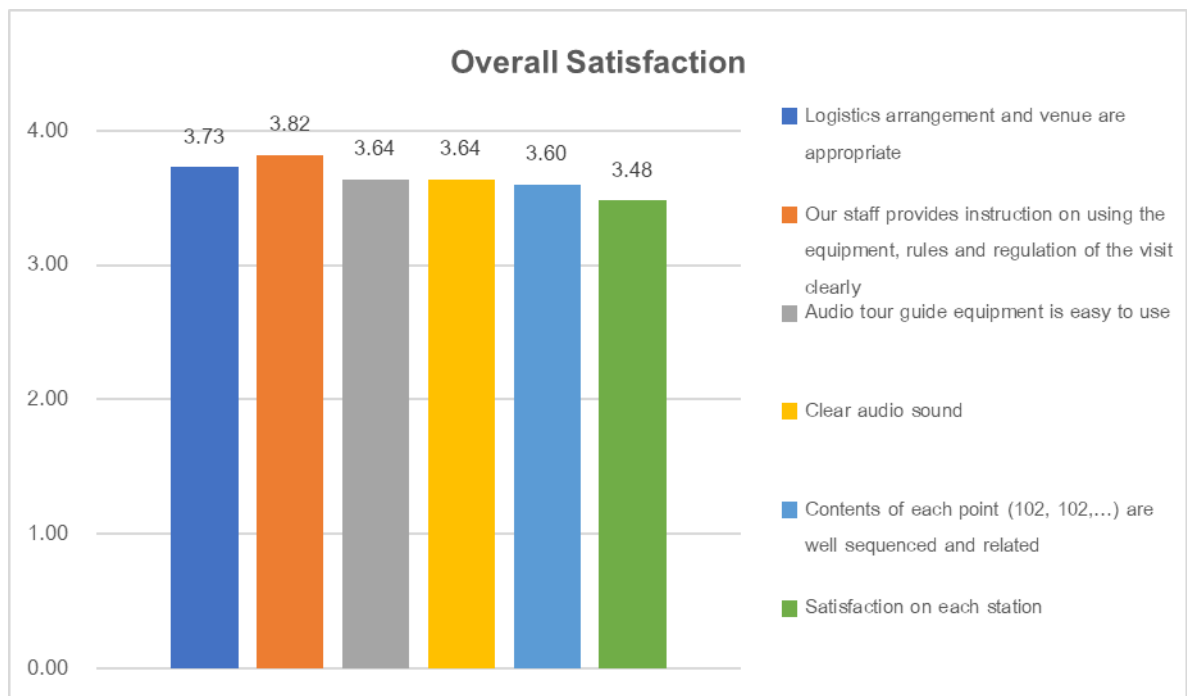

6. The self-guided audio tour (Average 3.65)

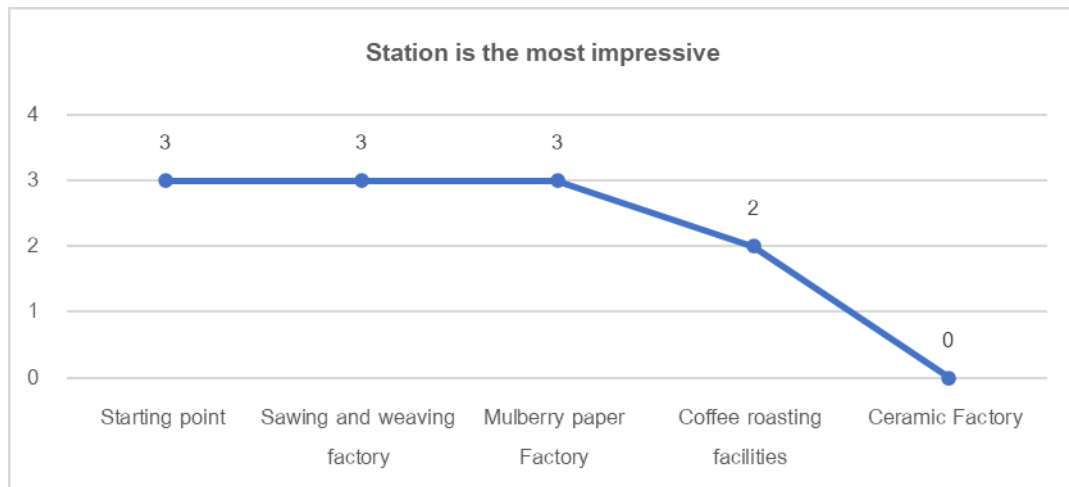
* Satisfaction 4 level*

* The self-guided audio tour equipment was not be used throughout all the stations due to limited time*

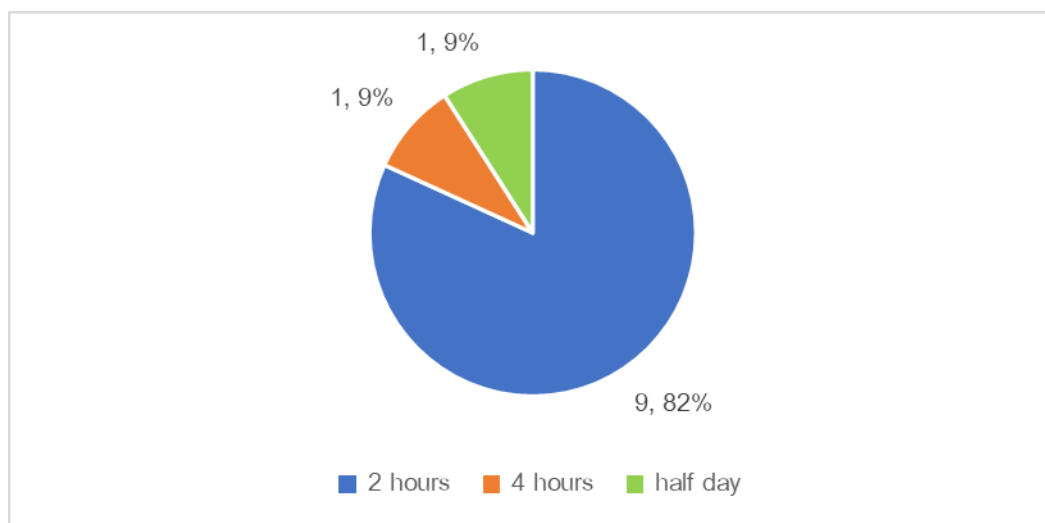

7. Which station do you find most impressive?

Remark: Due to limited time participants could not fully appreciate the ceramic factory.

8. How long do you think is the appropriate time for this visit?

9. Specific topics you would like to study for future program.

- Packaging system.
- Safety and health for the worker.
- Mulberry paper.

- Maybe we can include in all aspects of the process especially in management of the waste.
- To learn details of transformation process of communities to social entrepreneurs.
- The challenge for setting up this initiative.
- Holistic approach.

10. Other comments.

- The Doi Tung Development project is very inspiring.
- A very bright and very inspiring us.
- Overall, the visit is really good, impressive and informative.
- The tour is very well arranged.
- Very good exposure to our team and learnt a lot of knowledge, skills and experience from the community.
- An opportunity to collaborate of international universities for social enterprise exchange.
- Could we have collaboration to improve the series for the future?
- Would be good to include some kind of performance by the native or site visit to their home and schools.
- More promotion of Doi Tung products to other countries like Malaysia etc.
- How the foundation opens for industrial attachment for foreign visitors/institutions.
- Thank you for the great hospitality and the model shared. It would be very grateful if we could experience the coffee factory.
- The staff are helpful and knowledgeable.